

به نام یزدان پاک

بانک تست مشاوره

طلایی شدن را تجربه کنید...

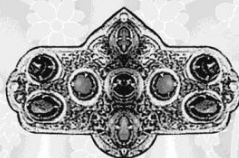
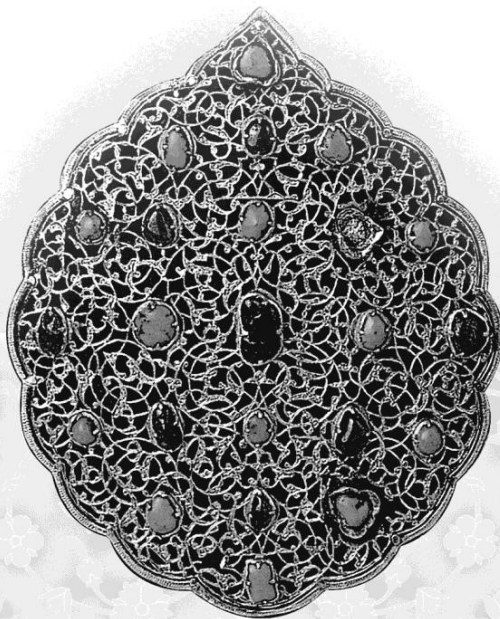
گروه طلایی Ψ کشور

سواره چون که به مقصد رسد پیاده شود

دانشجو در راه تحصیل سوارهای است که مقصد او نیل به نهایت و درک و دریافت مدارج علمی است، دکتری مقصود ما و شما در این زحمت سفر و بذل جوانی و استعداد و هنر است، ضربالمثل آغاز این اشاره از دیرباز برای تلاشگران در تمام عرصهها سرمشق بوده است، لذت و آمال و آرزوی انسان راهرو در رسیدن به مقصد واقعیت می‌یابد، زیبایی و طراوت و دریافت‌ها و دانسته‌ها و اوج‌گیری و افزایش مدارج علمی و پرمیون و فنون و جزء و کل رشته موردعلاقه و استعداد شما مسلم و مسلط شدن در مقصد نهایی به دست می‌آید، گاهی چند همراه با ما ورود به مقصد را پرایتان میسر می‌سازد، با سال‌ها تجربه دانش و بینش علمی و فرهنگی که در مجموعه حاضر فراهم آمده است، موفقیت خود را تضمین نمایید و در مقصد پیاده شوید و یاریگر جامعه و جهان باشید

علیرضا محمدی

بهار ۹۹

فهرست مطالب

۵

■ مقدمه

۶

■ پیشگفتار

۷

■ فصل اول: آزمون‌یار دکتری مشاوره

مؤسسه آموزش عالی آزاد نگاره با ۱۵ سال سابقه در زمینه برگزاری کلاس‌های کنکور روانشناسی و مشاوره تنها مرکز تخصصی آمادگی کنکور کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی و مشاوره در کشور است. این مؤسسه با بهره‌گیری از اساتید انحصاری و برتر در حوزه کنکور روانشناسی و رتبه‌های برتر سال‌های اخیر اقدام به گردآوری و تألیف جزوات و کتب کمک آموزشی در زمینه کنکور کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی و مشاوره کرده است.

تنوع و حجم زیاد منابع کنکور کارشناسی ارشد و دکتری همواره یکی از دغدغه‌های مهم دانشجویان و داوطلبان کنکور بوده است. از این رو، بر آن شدیم مجموعه‌ای کامل از جزوات آموزشی را گردآوری کنیم که برگرفته از مطالب مهم و نکات کلیدی منابع اصلی کنکور باشند. این مجموعه براساس آخرین تغییرات منابع کنکور دکتری روانشناسی بوده و با پوشش دهی مطالب از تمام منابع اصلی، مطالب را به صورت منسجم و طبقه‌بندی شده در اختیار داوطلبان قرار می‌دهد که علاوه بر صرفه‌جویی در وقت و هزینه به داوطلبان کمک می‌کند به صورت برنامه‌ریزی شده و هدفمند پیش بروند که این امر مانع از سردرگمی آن‌ها در منابع مختلف می‌شود.

این مجموعه علاوه بر جزوات آموزشی شامل کتاب‌های تست تألیفی برای هر درس، کتاب تست کنکور دکتری سال‌های اخیر و فلش کارت‌های آموزشی است که در یادآوری و مرور مطالب کمک شایانی به داوطلبان می‌کند. این مجموعه به صورتی گردآوری شده که علاوه بر داوطلبان کنکور دکتری روانشناسی، دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی نیز می‌توانند برای امتحانات کلاسی خود از آن استفاده کنند؛ همچنین داوطلبان کنکور کارشناسی ارشد نیز می‌توانند از جزوات دروسی که در کنکور کارشناسی ارشد و دکتری مشترک است بهره ببرند.

این مجموعه براساس سرفصل‌های اصلی هر درس تدوین شده و بیش از ۸۰ درصد مطالب مهم و کلیدی هر درس را پوشش می‌دهد که داوطلبان را از مطالعه سایر کتب بی‌نیاز می‌کند.

مهم‌ترین تفاوت این جزوات با سایر کتب کمک آموزشی و خصوصیات برجسته آن‌ها عبارتند از:

۱. گردآوری و تألیف جزوات توسط اساتید انحصاری مؤسسه
۲. مباحث منسجم و طبقه‌بندی شده مطابق با سرفصل‌های منابع اصلی
۳. ارائه مطالب مطابق با آخرین تغییرات کنکور دکتری
۴. ارائه جزوات آموزشی، تست‌های تألیفی، تست‌های کنکور سال‌های اخیر و فلش کارت‌های آموزشی در یک مجموعه

آمار و روش تحقیق یکی از دروس تأثیرگذار برای کسب موفقیت در مقاطع ارشد و دکتری بسیاری از رشته‌ها از جمله روان‌شناسی و علوم تربیتی است. این درس دارای سرفصل‌هایی مشترک در تمامی گرایش‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی بوده و در چند سال اخیر، سطح سؤالات کنکورهای ارشد و دکتری نیز یکسان و سؤالات از مباحثی مشترک طراحی شده است.

در کتاب حاضر سعی بر آن شده است که مطالب آماری و پژوهشی به‌طور جامع، با بیانی روان و با استفاده از تجربه سال‌ها تدریس در دروس ریاضی، آمار و روش‌های تحقیق، خدمت شما عزیزان ارائه شود که هم قابلیت استفاده برای آمادگی کنکورهای ارشد و دکتری را داشته باشد و هم بتواند به‌عنوان کتابی راهنما در کنار منابع اصلی در دوره‌های ارشد و دکتری رشته‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی مورد استفاده قرار گیرد. آشنایی با روش‌های مختلف آماری و انواع روش‌های تحقیق، تنها به مرحله آمادگی کنکور محدود نشده، بلکه دانشجویان عزیز در دروس دانشگاهی در مقاطع مختلف، پایان‌نامه ارشد، آزمون جامع دکتری و همچنین در رساله دکتری، نیاز به تسلط بر آمار و تکنیک‌های تحقیق خواهند داشت. اما غالباً به دلایل مختلفی مانند ضعف پایه ریاضی، بیان نامفهوم کتاب‌ها، عدم تسلط کافی برخی از اساتید و ... یادگیری کامل، مفهومی و کاربردی این درس به مشکلی بزرگ برای اغلب دانشجویان علوم انسانی تبدیل شده است. لذا تلاش شده است نکات آماری و پژوهشی، به‌صورت مفهومی و با رویکردی کاربردی خدمت شما عزیزان ارائه شود.

ترتیب ارائه مطالب در کتاب حاضر، کمی متفاوت با کتب دیگر (منابع اصلی و کمک‌آموزشی) بوده و سعی بر آن شده تا بهترین نظم ممکن را برای یادگیری فراهم سازد. به‌طور خاص در قسمت روش‌های تحقیق، مباحث به‌گونه‌ای مطرح شده است که دانشجو بعد از آشنایی با مقدمات تحقیق، با دسته‌بندی کلی پژوهش‌های کمی و کیفی در ابتدا آشنایی کامل و عمیق پیدا کرده و سپس به ترتیب از ساده‌ترین تا پیچیده‌ترین روش تحقیق مورد بحث قرار بگیرد. به‌عنوان مثال روش تحقیق آزمایشی که به دقیق‌ترین روش پژوهشی معروف است، در آخرین فصل روش‌های تحقیق مورد بحث قرار گرفته است.

اگر بخواهیم مطابقت با محتوای کنکورهای ارشد و دکتری را مدنظر قرار دهیم، این کتاب دارای پوشش حداقل ۸۰ درصدی بوده و در کنار درسنامه، کتاب تست با پاسخنامه تشریحی کنکورهای ارشد و دکتری سال‌های اخیر نیز تدارک دیده شده تا نیاز عزیزان را در مسیر آمادگی این آزمون‌ها تا حدود زیادی به‌طرف سازد. لذا توصیه می‌شود در کنار این دو مجموعه کتاب و تست، اگر دانشجویان عزیز تسلط کافی پیدا کردند و علاقه به مطالعه گسترده‌تر داشتند، صرفاً از منابع اصلی (و نه کمک‌آموزشی) مانند

کتاب دلاور، فرگوسن، شیولسون، میرز و ... استفاده کنند.

در پایان شکر خالق را به‌جا آورده و از خداوند حکیم مسئلت دارم تا این توفیق را نصیب بنده کرده تا بتوانم برای دانش‌پژوهان عزیز، معلمی سالم، آگاه و راهنما باشم.

جعفر حبیبی - مدرس آمار، روش‌های تحقیق و نرم‌افزارهای آماری

[Instagram.com/Habibi_Res_Sta](https://www.instagram.com/Habibi_Res_Sta), t.me/Habibi_Res_Sta

فصل اول

آزمون یار دکتری مشاوره

سؤالات دکتری مشاوره ۱۳۹۰

کدام عبارت در مورد تعریف علمی تجربی صدق می‌کند؟

- (۱) متغیر وابسته را توصیف می‌کند.
(۲) از طریق دستکاری به وجود می‌آید.
(۳) یک سازه را بر پایه سازه دیگر تعریف می‌کند.
(۴) شامل اصطلاحات ابتدایی و استنتاجی است.

۲. مهم‌ترین ویژگی گزاره‌های علمی کدام است؟

- (۱) تعمیم‌پذیری (۲) ابطال‌پذیری (۳) تکرارپذیری (۴) اثبات‌پذیری

۳. کدام مورد نقش اساسی‌تری در طرح آزمایشی دارد؟

- (۱) انتخاب تصادفی (۲) اندازه‌گیری دقیق (۳) انتصاب تصادفی (۴) فرضیه‌های رقیب

۴. فعالیت‌هایی که جنبه آزمایش و خطا داشته باشد اگر به نتیجه‌ای نیز بینجامد نمی‌تواند پژوهش علمی خوانده شود، زیرا پژوهش علمی امری است؟

- (۱) تجربی (۲) تراکمی (۳) منطقی (۴) نظام‌دار

۵. کدام عامل از عوامل تهدیدکننده روایی بیرونی پژوهش محسوب می‌شود؟

- (۱) اثر رگرسیون (۲) تلفات تجربی (۳) اثر واکنشی (۴) تورش گزینش

۶. متغیرهای ذهنی که وجود آن‌ها موجب به انحراف کشیدن نتیجه تحقیق می‌شود، چه نام دارد؟

- (۱) کنترل (۲) تعدیل‌کننده (۳) مداخله‌گر (۴) مشتبه‌کننده عینی

۷. در مطالعات کیفی، کدام روش احتمالاً برای گردآوری اطلاعات انتخاب می‌شود؟

- (۱) مصاحبه عمیق (۲) پرسش‌نامه با روایی بالا (۳) آزمون‌های استاندارد (۴) مشاهده دقیق و کنترل‌شده

۸. کدام مورد چارچوب فکری موردنیاز در تعیین صحت و سقم تفاسیر را در اختیار محقق قرار می‌دهد؟

- (۱) نظریه (Theory) (۲) انگاره (Paradigm) (۳) فرضیه (Hypothesis) (۴) مفروضه (Assumption)

۹. طرح پیش‌تست - پس‌تست با گروه کنترل، کدام عامل تهدیدکننده را کنترل نمی‌کند؟

- (۱) آزمون (۲) تاریخچه (۳) افت آزمودنی (۴) رگرسیون آماری

۱۰. در کدام شرایط استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای مناسب‌تر است؟

- (۱) شباهت درون طبقات زیاد و بین طبقات کم (۲) شباهت درون طبقات کم و بین طبقات کم
(۳) شباهت درون طبقات کم و بین طبقات زیاد (۴) شباهت درون طبقات زیاد و بین طبقات زیاد

۱۱. در تصمیم‌گیری در مورد حجم نمونه، کدام عامل اهمیت بیشتری دارد؟

- (۱) نحوه اجرای پیش‌آزمون و پس‌آزمون (۲) تصادفی و یا غیرتصادفی بودن گروه نمونه
(۳) میزان تغییرپذیری متغیر مورد بررسی (۴) ترکیب و ماهیت توزیع سنی و جنسی آزمودنی‌ها

۱۲. در بررسی فرض صفر در گروه‌های نمونه بزرگ محقق باید.

- (۱) نگران هر دو خطا باشد. (۲) نگران خطای نوع اول باشد.
(۳) نگران خطای نوع دوم باشد. (۴) بیشتر به فکر توان آزمون آماری باشد.

۱۳. در آزمون معنی‌داری F مشاهده‌شده سطح معنی‌داری $\text{Sig} = 0.001$ به دست آمده است. در این رابطه کدام عبارت درست است؟

- (۱) H_0 را باید رد کرد. (۲) H_1 را باید رد کرد.
(۳) H_0 را نباید رد کرد. (۴) نمی‌توان گفت باید مقدار F بحرانی را نیز داشته باشیم.

۱۴. در برآورد اعتبار تست (Reliability) عیب عمده ضریب آلفای کرونباخ این است که:

- (۱) بستگی به طول تست دارد.
(۲) گذشت زمان در آن تأثیر دارد.
(۳) تحت تأثیر رشد و تغییرات فرد است.
(۴) تحت تأثیر حافظه و فراموشی افراد است.

۱۵. چه رابطه‌ای میان متغیرهای X و Y وجود دارد؟

X	Y
۱	۲
۲	۳
۴	۴
۵	۳
۶	۱

- (۱) منحنی
(۲) معکوس
(۳) مستقیم
(۴) بین این دو متغیر رابطه‌ای وجود ندارد.

۱۶. با یکسان در نظر گرفتن سایر شرایط، اگر n دو برابر شود چه تغییری در واریانس خطای میانگین رخ می‌دهد؟

- (۱) نصف می‌شود.
(۲) دو برابر می‌شود.
(۳) n برابر می‌شود.
(۴) تغییری نمی‌کند.

۱۷. اگر در یک جدول دوجمله‌ای اثر تعاملی متغیرها معنی‌دار باشد، این مطلب بیانگر چیست؟

- (۱) هر دو اثر اصلی معنی‌دارند.
(۲) توان آزمون زیاد است.
(۳) هیچ‌یک از اثرات اصلی معنی‌دار نیستند.
(۴) دست کم یکی از اثرات اصلی معنی‌دار است.

۱۸. آزمون مقایسه دو نسبت مستقل دارای کدام یک از توزیع‌ها است؟

- (۱) کجی
(۲) دوجمله‌ای
(۳) نرمال
(۴) تقریب نرمال

۱۹. انحراف استاندارد توزیع نمونه‌گیری چه نام دارد؟

- (۱) خطای آزمون
(۲) واریانس جامعه
(۳) خطای استاندارد
(۴) انحراف استاندارد جامعه

۲۰. کدام یک از فرض‌های آماری، مربوط به بررسی تفاوت دو میانگین است؟

- (۱) $H_0: \bar{X} = 100$
(۲) $H_1: \mu_1 - \mu_2$
(۳) $H_1: \mu = 100$
(۴) $H_1: \bar{X}_1 - \bar{X}_2$

۲۱. اگر $n_1 = n_2 = n_3 = 10$ ، $S_1^2 = 6$ و $S_2^2 = 5$ و $S_3^2 = 10$ باشد MSW کدام است؟

- (۱) ۲/۱
(۲) ۷
(۳) ۱۰
(۴) ۲۱

۲۲. اگر $r = -0.6$ و $Z_x = -1/5$ باشد، Z_y کدام است؟

- (۱) $-1/6$
(۲) -0.9
(۳) $1/6$
(۴) 0.9

۲۳. کدام یک از توزیع‌ها احتمالاً کجی دارد؟

- (۱) نمرات یک آزمون آسان
(۲) تعداد کتاب‌های کتابخانه‌های شهر
(۳) میزان علاقه به کتاب‌های کتابخانه
(۴) میزان مهارت مراجعین در استفاده از نرم‌افزارها

۲۴. در کدام یک از همبستگی‌ها، مقادیر X پایین‌تر از $\bar{X}$ با مقادیر Y بالاتر از $\bar{Y}$ همراه است؟

- (۱) -0.05
(۲) 0.8
(۳) 0.1
(۴) -0.77

۲۵. در صورتی که گفته شود؛ داروی A طول عمر افراد مبتلا به ایدز را افزایش می‌دهد، این جمله
(۱) یک فرضیه علمی است.
(۲) بیان واقعیت است و فرضیه نیست.
(۳) یک فرضیه آماری است.
(۴) مفروضه علمی است که به دنبال شواهدی بر آن هستیم.

۲۶. در صورتی که سطوح یک عامل یک سطح معین از عامل دیگر ترکیب شود از چه طرحی استفاده شده است؟

- (۱) اشیاء نه‌ای
(۲) دو عاملی
(۳) عاملی بلوکی
(۴) دو راهه تک‌عاملی

۲۷. آزمون F نسبت به نقض کدام یک از مفروضه‌ها مقاوم‌تر است؟

- (۱) مقیاس اندازه‌گیری (۲) طبیعی بودن متغیر مستقل (۳) بهنجار بودن متغیر وابسته (۴) مستقل بودن مشاهده‌ها

۲۸. پایین بودن واریانس ارزیابی بین داوران حاکی از کدام ویژگی است؟

- (۱) روایی نزدیک به صفر (۲) روایی نزدیک به یک (۳) اعتبار نزدیک به صفر (۴) اعتبار نزدیک به یک

۲۹. اگر در یک توزیع، فراوانی‌ها را در عدد ثابتی ضرب کنیم، چه تغییری در میانگین اتفاق می‌افتد؟

- (۱) تغییر می‌کند (۲) تغییر نمی‌کند. (۳) افزایش می‌یابد. (۴) کاهش می‌یابد.

۳۰. در یک معادله رگرسیون عرض از مبدأ برابر با ۱۲ و شیب برابر با ۱/۵ است. اگر X برابر ۱۰ باشد، مقدار $\hat{Y}$ چقدر است؟

- (۱) -۳ (۲) ۱۰ (۳) ۱۵ (۴) ۲۷

۳۱. نظریه به چه معناست؟

- (۱) خلاصه گفته‌ها و نوشته‌ها درباره درمان مراجعان به مراکز مشاوره و روان درمانی
(۲) ابزارهایی برای اجرا و تفسیر نتایج به‌منظور اخذ قوانین کلی درباره پدیده‌های روانی
(۳) الگویی که از آن برای فرضیه‌بندی در مورد راه‌حل‌های احتمالی مشکل استفاده می‌شود.
(۴) مجموعه عقاید و افکار تعدادی از نظریه‌پردازان قرن بیستم که طرفداری پیدا کرده است.

۳۲. در رابطه با نظریه‌ها، امروز تأکید مشاوران بر چیست؟

- (۱) نظریه‌های جدید و مطابق با نیازهای فرهنگی خلق و تدوین شود.
(۲) تا آنجا که امکان دارد نظریه خاصی مورد استفاده مشاور قرار گیرد.
(۳) نظریه‌های کلاسیک و جا افتاده پایه سایر نظریه‌های جدید قرار گیرد.
(۴) به جای خلق نظریه‌های جدید، نظریه‌های موجود، به هم ربط داده شوند.

۳۳. آنا فروید، دختر فروید، روانکاوی را در کدام زمینه شاخ و برگ داد؟

- (۱) کار با کودکان و ایجاد و رشد مکانیسم‌های دفاعی (۲) دلبستگی کودک به مادر یا هر فرد پرستار دیگر
(۳) بسط نظریه ناهشیار و افزودن سطح نیمه‌هشیار (۴) خیلی اهمیت ندادن به غرایز یا سائق‌های اولیه

۳۴. در درمان با روش روانکاوی، انتقال به چه معناست؟

- (۱) آسان شدن یک نوع درمان در اثر انتقال نتایج درمان‌های قبلی اثربخش
(۲) تسهیل یادگیری روش درمانی خاص، در اثر انتقال تجربه‌های درمانی قبلی
(۳) مطالب خاصی را در نظر داشتن و آن‌ها را به موارد مشابه و جدید نسبت دادن
(۴) افکار و احساسات خود درباره افراد مهم زندگی را به روان‌کاو انتقال دادن

۳۵. رفتارگرایان، درباره طبیعت انسان، چه عقایدی دارند؟

- (۱) اینکه رفتارهای ناسازگارانه و سازگارانه ریشه در توارث انسان‌ها دارند.
(۲) تمرکز روی رفتار، تمرکز روی اینجا و اکنون، اکتسابی بودن رفتارها و ...
(۳) تمرکز روی فرایندهای ذهنی، تمرکز روی گذشته و رفتارهای سازگارانه
(۴) این که نمی‌توان همه رفتارها را در آزمایشگاه تحت مطالعه قرار داد.

۳۶. آرون بک، زمانی شناخت درمانی (CT) را مطرح کرد که:

- (۱) آزمون افسردگی خود را کاربردی‌تر یافت. (۲) روانکاوی را، در درمان افسردگی، کافی ندید.
(۳) خواست از روش جراحی‌س استفاده بهینه ببرد. (۴) تصمیم گرفت بر تعدیل افکار منفی تأکید کند.

۳۷. خانواده به افرادی گفته می‌شود که:

- (۱) برای ایجاد وحدت مورد قبول مذهب یا اجتماع تصمیم می‌گیرند با هم ازدواج کنند.
- (۲) بیشتر برای صرفه‌جویی اقتصادی و داشتن فرزندان مطابق میل متحد می‌شوند.
- (۳) هدف اصلی آن‌ها ارضای نیازهای جنسی و تولید مثل و بقای نسل در خانواده است.
- (۴) از لحاظ بیولوژیک یا پسیکولوژیک به یکدیگر مربوط می‌شوند و بخشی از خانواده‌اند.

۳۸. در چرخه زندگی خانواده، هیجانی را که بزرگسال مستقل تجربه می‌کند، کدام است؟

- (۱) قبول شخصیت جدید
- (۲) تعهد به ازدواج به موقع
- (۳) پذیرش جدایی والد - فرزند
- (۴) پذیرش ورود اعضای جدید

۳۹. در مشاوره زناشویی، کدام سه «موجودیت» در نظر گرفته می‌شود؟

- (۱) زن، شوهر، زوج
- (۲) زن، شوهر، فرزندان
- (۳) زن، شوهر، مشاور
- (۴) زن، شوهر، نزدیکان

۴۰. وقتی می‌گوییم که مشاوره شغلی می‌تواند تراپوتیک باشد، منظور چیست؟

- (۱) کار کردن، صرفاً برای پول درآوردن، ثروتمند شدن و امرار معاش نیست.
- (۲) کار، برای انسان، هوست و شخصیت کاملاً جداگانه‌ای را فراهم می‌آورد.
- (۳) افراد شاغل، فرصت پیدا نمی‌کنند تا درباره مشکلات خود فکر کنند.
- (۴) افراد موفق در تصمیم‌گیری شغلی و حل مشکلات نیز کارایی دارند.

۴۱. از جمله عواملی که معمولاً مانع ایجاد رابطه صحیح بین مشاور و مراجع می‌شوند، عبارت‌اند از:

- (۱) نصیحت کردن و داستان گفتن
- (۲) تماس چشمی و استفاده از زبان بدن
- (۳) اسرار پرسیدن و اسرار خود گفتن
- (۴) پرسیدن بیوگرافی و ایجاد همدلی

۴۲. متخصصان توصیه می‌کنند که مشاوران، مصاحبه را با یک اصل کلی شروع کنند و آن عبارت است از:

- (۱) هم‌زمان کردن کارهای خود با کار مراجع
- (۲) دادن احساس راحتی به مراجعان
- (۳) حدس زدن طرز تفکر و رفتار مراجع
- (۴) وفق دادن خود با طرز تفکر مراجع

۴۳. راپورت به چه معناست؟

- (۱) در صورت نیاز، سخنرانی کردن و گوش دادن به سخنرانی‌های تکراری مراجع
- (۲) طرح سؤالات زیاد و گفتن داستان زندگی خود به منظور جلب اعتماد مراجع
- (۳) توجه به مراجع، گوش دادن به او، علاقه به او و پذیرش او به صورتی که هست.
- (۴) گزارش از جلسه مشاوره، درج گفته‌ها در کاغذهای خاص و بایگانی در پرونده

۴۴. مقاومت در مقابل پایان مشاوره معمولاً زمانی بیشتر روی می‌دهد که:

- (۱) مراجع احساس می‌کند که نمی‌تواند با مشاور ارتباط خوبی داشته باشد.
- (۲) جلسه مشاوره از مسیر اصلی خارج می‌شود و به فرعیات می‌پردازند.
- (۳) مشاوره مدت زیادی طول می‌کشد و صمیمیت زیادی حاصل می‌شود.
- (۴) مشاوره خیلی زود نتیجه می‌دهد و مراجع حرفی برای گفتن ندارد.

۴۵. در مشاوره هدف اصلی این است که:

- (۱) مشاوره درمانی، به روابط دائمی بین مشاور و مراجع تبدیل شود.
- (۲) مشاوران، در نهایت برای مراجعان بی‌فایده و غیرضروری باشند.
- (۳) مشاوران، از دیدگاه مورد قبول مراجع بیشتر استفاده کنند.
- (۴) مشاوره پایان خوبی داشته باشد و نیاز به مشاور احساس شود.

۴۶. در کدام یک از موارد زیر ممکن است مشاور در مقابل پایان مشاوره مقاومت نشان دهد؟

- (۱) پایان مشاوره در مشاور مناقشات شخصی و درونی ایجاد کند.
- (۲) مشاور احساس کند که مراجع به مشاوره نیاز پیدا نخواهد کرد.
- (۳) مشاور نگران باشد که مبدا مراجع را دوباره ملاقات نکند.
- (۴) پایان مشاوره بدون اتفاقات هیجان انگیز به پایان برسد.

۴۷. یکی از جنبه‌های مثبت روانکاوی این است که:

- (۱) خیلی طول می‌کشد و در نتیجه مفید واقع می‌شود.
- (۲) در کار با سالمندان و انواع مراجعان مؤثر واقع می‌شود.
- (۳) بر اهمیت مراحل رشد و پرورش تأکید می‌کند.
- (۴) مفاهیم زیادی را مطرح می‌کند که باید درک شوند.

۴۸. در نظریه آدلر، بر کدام یک از عوامل زیر تأکید می‌شود؟

- (۱) جنبه‌های ناهشیار رفتار و عقده آدیپ
- (۲) جنبه‌های هشیار رفتار و ترتیب ولادت
- (۳) تأثیر تجربه‌های گذشته بر سرنوشت انسان
- (۴) تجربه‌های دوران نوجوانی و جوانی فرد

۴۹. در کل، آدلرها عقیده دارند که در زندگی سه جنبه مهم وجود دارد:

- (۱) جامعه، کار و مسائل جنسی
- (۲) نهاد، من و من برتر
- (۳) عشق، معنویت و همدلی
- (۴) توارث، محیط و تعامل آن‌ها

۵۰. مشاوران آدلری، بیشتر به صورت متخصصان، معلمان و الگوهای عمل می‌کنند که:

- (۱) از متوسل شدن به فنون دیگر اجتناب می‌ورزند.
- (۲) تلاش آن‌ها بیشتر تکیه بر روش‌ها و فنون خاصی است.
- (۳) در آن‌ها حدس زدن‌ها در مورد مراجع جایی ندارد.
- (۴) روابط آن‌ها بر پایه تساوی و احترام متقابل استوار است.

۵۱. یکی از نقاط قوت نظریه آدلری عبارت است از:

- (۱) جهان‌شمول نبودن در مورد همه مراجعان
- (۲) به وجود آمدن جو اعتماد و احترام متقابل
- (۳) عدم تکیه بر مبنای تحقیقی انعطاف‌پذیر
- (۴) استفاده از مفاهیم قابل تفسیر و تعبیر

۵۲. نگرش نظریه پردازان انسان‌گرا به طبیعت انسان چگونه است؟

- (۱) احساس‌خواه، هیجان‌خواه، ریسک‌پذیر و...
- (۲) تجربه‌گرا، ایدئالیست یا آرمان‌گرای کاملاً بنیادی
- (۳) اصولاً خوب، مثبت، رو به پیشرفت سازنده و...
- (۴) داشتن ذهن هشیار و آگاه از دنیا و ذهن ناهشیار

۵۳. در نظریه شخص‌محور راجرز، نقش مشاور چگونه است؟

- (۱) کل‌گرا (بررسی روابط میان اجزائی که کل را می‌سازند).
- (۲) تحلیل‌گرا (تجزیه کل به عناصر تشکیل‌دهنده آن)
- (۳) در نظر گرفتن هر مراجع به صورت انسانی تجزیه‌پذیر
- (۴) ایجاد فضایی که مراجع را به اکتشاف درونی وادار کند.

۵۴. مشاوره بازپروری چیست و در مورد کدام گروه به کار می‌رود؟

- (۱) استراتژی درمان در مورد معنادان
- (۲) نوعی مدرک برای ورود به سازمان‌ها
- (۳) دوره کارورزی برای پیشگیری از بیماری
- (۴) نوعی تخصص برای کمک به افراد معلول

۵۵. در مشاوره دانشجویی، از نظر ایدئولوژی، کدام سنت‌ها حکم‌فرماست؟

- (۱) استعدادیابی، شکوفایی استعدادها و کسب تجربه
- (۲) جانشینی والدینی، خدمات دانشجویی و رشد دانشجو
- (۳) رشد شخصیتی، رشد تحصیلی و تعامل بین آن‌ها
- (۴) تکیه بر خانواده، تکیه بر دوستان و تکیه بر روابط

۵۶. در مشاوره، منظور از بازگویی یا نقل بیان چیست؟

- (۱) تکرار ناراحتی‌ها به منظور کاستن از شدت آن‌ها
- (۲) گفته‌های جلسات قبل را مرور و تکرار کردن
- (۳) حرف‌های مراجع را با همان محتوا تکرار کردن
- (۴) حرف‌های مراجع را به مراجعان دیگر بیان کردن

۵۷. در مشاوره، رهبری‌های کلی چگونه انجام می‌گیرد؟

- (۱) صحیح بودن اطلاعات تأیید می‌شود یا تلاش مراجع برای خودکفایی تشویق می‌شود.
- (۲) مشاور تلاش می‌کند تا ادراک‌های مراجع تغییر یابد و دنیا را با چشم دیگری نگاه کند.
- (۳) از اصول روان‌شناختی استفاده می‌شود تا منابع استرس مراجع یا انگیزه رفتار او معلوم شود.
- (۴) با گفتن جملاتی مثل «لطفاً در این باره بیشتر توضیح دهید» مراجع بیشتر حرف بزند.

۵۸. مشاوره چگونه تعریف می‌شود؟

- (۱) قرار دادن معلومات شخصی در اختیار مراجعه‌کننده
- (۲) برقراری رابطه همدلی با فردی که مشکلات سازگاری دارد.
- (۳) فرایندی که در آن از روابط میان فردی استفاده می‌شود.
- (۴) فرایندی که در آن، مشاور به فکر رفع استرس مراجع است.

۵۹. هسته اصلی نگرش فروید به طبیعت انسان عبارت است از:

- (۱) تحول و تبادل انرژی در درون شخصیت
- (۲) نگرش خاص مشاور به طبیعت خاص مراجع
- (۳) تکیه بر خودشکوفایی برای ایجاد انگیزه
- (۴) احساس مرتبط بودن با جامعه با خانواده خود

۶۰. از نظر فروید، علت تعارض یا مناقشه بین نهاد، خود و فراخود چیست؟

- (۱) ناآگاهانه یا غریزی بودن نهاد
- (۲) محدود و معین بودن مقدار انرژی
- (۳) پیروی فراخود از مقررات اجتماعی
- (۴) قرار گرفتن خود بین نهاد و فراخود.

پاسخنامه سؤالات دکتری مشاوره ۱۳۹۰

۱. گزینه ۲

تعریف عملیاتی آزمایشی شامل تعریف عملی تجربی است. نحوه تغییر و دستکاری متغیرها در تعریف عملیاتی آزمایشی مشخص می‌شوند، به‌عنوان مثال هوش را این‌چنین می‌توان تعریف کرد که آزمودنی‌ها و شرکت‌کنندگان چگونه سؤالات مربوط به هوش را جواب می‌دهند

۲. گزینه ۲

نقش گزاره‌های علمی در پژوهش تبیین علمی پدیده‌ها و توجیه عقلانی روابط بین مفهوم‌ها هست، از جمله ویژگی گزاره‌های علمی شامل سازگاری درونی تمیم‌پذیری، اثبات‌پذیری و تکرارپذیری هست مهم‌ترین ویژگی گزاره‌های علمی خاصیت ابطال‌پذیری آن‌ها است

۳. گزینه ۳

در طرح‌های پژوهشی به روش آزمایشی ابتدا شرکت‌کننده‌ها انتخاب می‌شوند، سپس افراد انتخاب‌شده به گروه‌های مورد آزمایش با روش تصادفی تقسیم می‌شود. روش تصادفی به این معنا است که شرایط قبل از اجرای آن آزمایش برای شرکت‌کنندگان یکسان است. اهمیت روش تصادفی در انتخاب گروه‌ها به این دلیل است که امکان کنترل تفاوت‌های قبلی شرکت‌کنندگان را فراهم می‌سازد

۴. گزینه ۴

از طریق پژوهش می‌توان درباره ناشناخته‌ها جستجو کرد و نسبت به آن‌ها شناخت لازم را کسب کرد. برای انجام این پژوهش باید از یک سلسله اصول و قواعد و فرایند نظام‌دار تبعیت شوند، نظام‌دار بودن پژوهش علمی یکی از ویژگی‌های آن‌هاست و بدین معناست که هر تحقیق دارای اصول و قواعد و فرایندی نظام‌دار است. هر پژوهش دارای ساختاری معین است بدین معناست که فعالیت‌های داخل پژوهش به صورت آزمون و خطا انجام می‌شود، حتی اگر به نتیجه‌ای هم ختم شوند پژوهش علمی خوانده نمی‌شوند.

۵. گزینه ۳

عواملی وجود دارد که اعتبار بیرونی پژوهش مرتبط با تعمیم دادن یافته‌های تحقیق جامعه دیگر را تحت تأثیر قرار می‌دهند، این عوامل عبارت‌اند از:

الف) اثرات نو بودن محیط آزمایشی

ب) تعریف ناکافی متغیر وابسته

ج) تعریف مبهم عمل آزمایشی

د) اثر واکنشی شرایط آزمایشی

ه) اثر انتظارات آزمایشگر

و) اثر تعاملی زمان و دفعات اندازه‌گیری متغیر وابسته زمانی که پیش‌آزمون آزمودنی‌ها را نسبت به عمل آزمایشی حساس‌تر می‌کند، اثر واکنش نامیده می‌شود.

۶. گزینه ۳

متغیری که تصویر متغیر مستقل و وابسته را تحت تأثیر قرار می‌دهد متغیر مداخله‌گر است تأثیر متغیر مداخله‌گر را نمی‌توان کنترل کرد و نمی‌توان به طور مستقیم و آشکار از سایر متغیرها مشاهده کرد.

۷. گزینه ۱

برای کسب اطلاعات عمیق از افراد باید پژوهش کیفی انجام دهیم و در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات عمیق باید از مصاحبه سازمان‌نیافته یا عمیق استفاده کرد. این بدین جهت هست تا مصاحبه‌شونده با آزادی کامل تمام اطلاعات و مطالب را به روش و زبانی که خود انتخاب می‌کند، بیان کند

۸. گزینه ۱

جهت تدوین فرضیه‌ها دو روش وجود دارد: روش اول این است که نظریه‌های مرتبط با مسئله را رد کرد؛ روش دوم مشاهده‌های تجربی ناشی از تحقیقات قبلی است. بنابراین برای تعیین سن قد و سقم تفاسیر و فرضیه‌های مورد نظر باید چارچوبی فکری مورد نظر خود را از نظریه‌های مرتبط با مسئله به دست آورد. این چارچوب فکری کمک می‌کند تا بتواند روابط درونی پدیده‌ها را تبیین نماییم و مشخص کنیم که فرضیه‌های آن درست هستند یا خیر.

۹. گزینه ۳

تحقیقات آزمایشی دارای طرح‌های مختلف هستند: یکی از آن طرح‌ها، طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل یا به عبارتی طرح آزمایشی کلاسیک است، ویژگی این طرح این است که همه عوامل تهدیدکننده اعتبار درونی مانند تاریخچه، رشد، تداخل عمل آزمایشی، ابزار اندازه‌گیری، پیش‌آزمون، انتخاب اختلافی را می‌توان کنترل کرد تنها عاملی که کنترل آن از عهده پژوهشگر خارج است عامل افت آزمودنی است. به این دلیل است که تعداد افراد در هر دو گروه برابر است، چنانچه هر یک از شرکت‌کنندگان مشارکت خود را تا پایان ادامه ندهد میانگین دو گروه اختلاف پیدا خواهد کرد.

۱۰. گزینه ۳

نمونه‌گیری طبقه‌ای (نمونه‌گیری تصادفی با طبقه‌بندی) هنگامی مناسب است که بتوانیم جامعه آماری را نسبت به صفت مربوطه طوری تقسیم کنیم که واحدها در داخل طبقات از نظر صفت مربوطه شبیه به هم باشند.

در این نوع نمونه‌گیری، واحدهای جامعه مورد مطالعه در طبقه‌هایی که از نظر صفت متغیر همگن‌تر هستند، گروه‌بندی می‌شوند، تا تغییرات آن‌ها در درون گروه‌ها کمتر شود. پس از آن از هر یک از طبقه‌ها، تعدادی نمونه به صورت تصادفی انتخاب می‌شود. معمولاً برای طبقه‌بندی واحدهای جامعه، متغیری به عنوان ملاک در نظر گرفته می‌شود که با صفت متغیر مورد مطالعه بستگی داشته باشد.

برای مثال به‌منظور بررسی نسبت قبول شدگان در پایه پنجم آموزش ابتدایی در شهر تهران و رابطه آن با محل جغرافیایی دبستان، می‌توان ابتدا دبستان‌های شهر تهران را بر حسب محل دبستان به پنج طبقه تقسیم کرد: طبقه یک شامل دبستان‌های شمال غربی، طبقه دوم دبستان‌های شمال شرقی، طبقه سوم دبستان‌های مرکزی شهر، طبقه چهارم دبستان‌های جنوب غربی و طبقه پنجم دبستان‌های جنوب شرقی. پس از آن از هر طبقه تعدادی دبستان به روش تصادفی ساده انتخاب کرد. در نمونه‌گیری طبقه‌ای حجم نمونه (n) را به شیوه‌های مختلف می‌توان میان طبقه‌ها تقسیم کرد. ساده‌ترین شیوه، تقسیم مساوی تعداد نمونه میان طبقه‌هاست. سایر شیوه‌ها شامل انتساب بهینه و انتساب متناسب است. در انتساب متناسب به تناسب حجم هر طبقه، حجم نمونه در آن طبقه تعیین می‌گردد.

۱۱. گزینه ۳

عوامل مؤثر در تعیین حجم (اندازه) نمونه

الف) اهداف تحقیق

ب) روش تحقیق و روش‌های آماری وابسته به آن

ج) امکانات مالی و زمانی محقق

د) حجم جامعه آماری

ه) نحوه کنترل متغیرهای ناخواسته

و) میزان تأثیرپذیری متغیر وابسته از متغیر مستقل

ز) درصد خطاپذیری در نتایج

ح) ناهمگونی شدید متغیرها و عوامل مورد مطالعه در جامعه آماری

ط) میزان روایی و پایایی وسایل اندازه‌گیری متغیر وابسته

۱۲. گزینه ۴

آزمون فرض آماری: (Hypothesis testing) آزمون فرض آماری، قانون یا دستوری است که بر طبق آن، بر اساس مشاهدات انجام‌شده تصمیم به رد یا قبول فرض مورد نظر گرفته می‌شود. وقتی که فرض یا ادعایی در مورد یک پارامتر جامعه بیان می‌شود، ممکن است صحیح یا ناصحیح باشد، بنابراین دو فرض مطرح می‌شود یکی آن که ادعا صحیح است و دیگری آن که ادعا صحیح نیست. لذا یک آزمون فرض آماری شامل دو فرض آماری است که در مقابل یکدیگر قرار می‌گیرند، یکی را فرض صفر (Null hypothesis) و دیگر را فرض مقابل یا فرض یک (Alternative hypothesis) می‌گویند. به طور کلی، فرضی که برای رد شدن باشد، فرض صفر گویند و با H_0 نشان می‌دهند و فرض مقابل را با H_1 نشان می‌دهند.

فرضیه صفر فرضیه آماری هر گونه ادعایی در خصوص جامعه است که هیچ نوع رابطه یا تفاوتی را بیان نمی‌کند. خطای نوع اول وقتی رخ می‌دهد که فرضیه اولیه را که واقعاً درست است به اشتباه با توجه به نتایج نمونه رد کنیم که احتمال ارتکاب به خطای نوع اول را α نامند. و خطای نوع دوم وقتی رخ می‌دهد که فرضیه مقابل را که واقعاً درست است به اشتباه رد کنیم که احتمال ارتکاب به خطای نوع دوم را β می‌نامند. احتمال خطای نوع اول در مسائل آزمون فرضیه به مراتب بدتر از خطای نوع دوم است. مثال فرض کنیم فردی متهم به یک نوع خلاف است اگر در دادگاه قاضی با توجه به تحقیقات به عمل آمده و مستندات پرونده رأی به مجرمیت این فرد بدهد، درحالی که واقعاً فرد گناهکار نیست. این مسئله اشتباه خیلی بدتری است نسبت به حالتی که فرد واقعاً گناهکار است، اما قاضی با توجه به شواهد موجود او را تبرئه نماید.